

Inspiratie voor gemeenteraadsverkiezingen 2018

30 mei 2017

Onderwerpen thematafels

Inleiding	2
Wat willen we van u?	2
1.a. Onderwijs.....	2
Wat willen we van u?	2
1.b. Huisvesting	2
Wat willen we van u?	2
1.c. Wmo	2
Wat willen we van u?	3
2.a. Toegankelijkheid.....	3
Wat willen we van u?	3
2.b. Werk & Inkomen	4
Wat willen we van u?	5
2.c. Welzijn	5
Wat willen we van u?	6

Inleiding

Op 14 juli 2016 werd het VN-verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking geratificeerd door de Nederlandse regering. Tweede en Eerste kamer gingen akkoord. Dit betekent dat de (lokale) overheid verantwoordelijk is geworden voor inclusief beleid.

Utrecht heeft al een grote stap gemaakt door sinds 2007 te werken met Agenda 22, een voorloper van het VN-verdrag. We hebben hierdoor veel tot stand kunnen brengen in samenwerking met de gemeente.

De invloed en professionele ondersteuning van mensen met een beperking is de afgelopen jaren echter meer en meer verzwakt. Belangenbehartigers zijn van cruciaal belang omdat vormgeving van inspraak en invloed voor veel mensen met een beperking vanwege hun problemen en beperkingen een heidense klus is. Bovendien zijn mensen met diverse beperkingen niet perse georganiseerd. Invloed en inspraak los je niet op met alleen een Wmo-raad, want het leven behelst veel meer dan alleen de Wmo. Het gaat ook over werk, over huisvesting, je opleiding, recreatie, vervoer, kortom: het hele leven.

Wij staan voor deze Utrechters en vragen u dit ook te doen! Wij nemen de opdracht voor lokale overheden van het VN-verdrag serieus en kunnen daarbij helpen. Ter inspiratie: de gemeente Den Haag heeft 1 miljoen gereserveerd in een fonds voor het verbeteren van de toegankelijkheid van bestaande gebouwen! Een mooi voorbeeld om de stad inclusiever te maken!

Wat willen we van u?

- Continueer eigenaarschap van de gemeente Utrecht voor een inclusieve stad en maak het steviger door de samenwerking met belangenbehartigers te waarborgen.
- Vraag om de garantie dat alle beleid en verordeningen aanwijsbaar zijn getoetst aan het VN-verdrag.

1.a. Onderwijs

Wat willen we van u?

- Garanderen van onderwijs voor iedereen. De gemeente Utrecht moet de toegankelijkheid tot onderwijs van iedereen garanderen.
- Startkwalificatie voor de arbeidsmarkt voor mensen met een beperking.

1.b. Huisvesting

Wat willen we van u?

- De raad heeft al met motie 2015 / 39 aangegeven dat zij wil dat alle nieuwe woningen bezoekbaar zijn (ook voor rolstoelgebruikers). Wij willen dat de gemeente Utrecht alles in het werk stelt opdat de Utrechtse woningbouwcorporaties zichzelf deze eis gaan opleggen.

- Wij willen dat de gemeente Utrecht alles in het werk stelt dat de Utrechtse woningbouwcorporaties ook bij renovaties van woningen streven naar het niveau 'bezoekbaar'.

1.c. Wmo

Nut en noodzaak van onafhankelijk cliëntondersteuners

Er wordt in het beleid geen onderscheid gemaakt tussen steun vanuit het netwerk en ondersteuning van een professionele onafhankelijke cliëntondersteuner. Sterker, er wordt gesproken van expertise die op dit gebied ruim aanwezig is in de buurtteams (beleidsregels Wmo, p. 4). Maar de buurtteammedewerkers hebben al twee petten op: die van indicatieverstrekker en van hulpverlener. Als deze ook nog de pet op krijgt van onafhankelijk cliëntondersteuner is het niet zuiver en verwarrend.

Een onafhankelijk cliëntondersteuner weet hoe de hazen lopen, iemand uit het eigen netwerk niet perse. Het voorkomt ook onduidelijkheid en het indienen van bezwaren, en last but not least: het is wettelijk verplicht.

Twee onafhankelijk cliëntondersteuners zijn werkzaam bij U-Centraal, dat weten niet veel mensen. Zij hebben vorig jaar 61 gevallen behandeld (alleen al voor huishoudelijke hulp zijn 6000 aanvragen behandeld), en dan gaat het alleen om het ondersteunen bij klachten en bezwaarschriften. Dat kan niet de bedoeling zijn. Er is in Utrecht een discussie of er een lokale ombudsman nodig is. Maar met de juiste inzet van onafhankelijk cliëntondersteuners kan veel kou uit de lucht worden gehaald.

De driedubbele pet van buurtteammedewerkers

Buurtteammedewerkers bezoeken mensen voor een keukentafelgesprek, dat moet leiden tot een indicatie voor een aantal uren huishoudelijke hulp. Daarnaast moeten buurtteammedewerkers ook hulp verlenen als mensen daar om vragen. Ook wordt in de beleidsregels Wmo gesteld dat buurtteammedewerkers voldoende expertise hebben als onafhankelijk cliëntondersteuner (p. 4). Deze taken bijten elkaar.

Wat willen we van u?

Betere scheiding van taken: hulpverlenen is iets anders dan indicatie stellen en al helemaal iets anders dan onafhankelijk een cliënt ondersteunen. Wanneer alles in goede harmonie verloopt is er geen vuiltje aan de lucht. Maar wanneer dit niet zo is kan het belang van de cliënt in het geding komen.

2.a. Toegankelijkheid

Wat willen we van u?

- De raad en het college doen er alles aan om te voorkomen dat mensen met beperkingen (fysiek) worden buitengesloten. Toegankelijkheid is de norm. Het gaat erom of maatregelen werken. Wij willen graag meer evaluaties over de bruikbaarheid van de fysieke omgeving (gebouwen, bestratingen en het vervoer).

2.b. Werk & Inkomen

De studie ‘Verkenning van zelfredzaamheid’ van Gijs Custers van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid heeft aangetoond dat er een correlatie bestaat tussen de mate van redzaamheid en de mate waarin mensen over financieel, sociaal, fysiek en mentaal kapitaal beschikken. Kwetsbare groepen die in mindere mate over dit kapitaal beschikken zijn: de werklozen, arbeidsongeschikten en mensen met een slechte gezondheid of beperking. De ervaring van het Solgu van de afgelopen 40 jaar sluit hierbij aan, waarbij we moeten opmerken dat wij hebben gezien dat vooral het ontbreken van financieel kapitaal mensen met een beperking of chronische ziekte minder zelfredzaam maakt. Gebrek aan kapitaal verhindert mensen om in vrijheid hun eigen keuzes te maken en de eigen regie over het leven te behouden. Dit is in strijd met het VN-verdrag. Zeker omdat er een grote ongelijkheid is tussen de inkomenssituatie van zieke en van gezonde mensen. Zowel in 2015 als in 2016 zakte de koopkracht van mensen met een beperking fors, tot soms 12 % daling. Voor mensen zonder een beperking nam de koopkracht toe tot ruim 2%, zo blijkt uit een rapport van het Nibud uitgevoerd in opdracht van IederIn

Er liggen twee oorzaken ten grondslag aan de slechte financiële situatie van mensen met een beperking:

- 1) Kosten die men kwijt is aan zorg. Dit is een grote aanslag op het vaak toch al geringe inkomen
- 2) Verminderde kans op werk waardoor men, in tegenstelling tot gezonde mensen, niet in staat is (voldoende) eigen inkomen te genereren

Ad 1

Een boete op ziek zijn? Dagelijks Leven met een chronische ziekte of beperking is duurder dan leven in goede gezondheid.

Chronisch zieken en gehandicapten hebben, in tegenstelling tot gezonde mensen, zorg, huishoudelijke hulp, aangepast vervoer, hulpmiddelen een aangepaste woning, en medicijnen nodig. Voor al deze zaken moet een eigen bijdrage en/of eigen risico betaald worden. En aan de andere is het recht op compensatie vooral deze vanaf 2015 grotendeels weggevallen, door afschaffing van de WTCG en CER.

Kosten kunnen oplopen tot jaarlijks € 7000,- voor mensen met een modaal inkomen. Voor de gezonde mens al lastig om dit op te brengen. Er is een groot verschil in inkomenssituatie met gezonde mensen. De onduidelijke en moeilijk vindbare info over voorzieningen en eigen bijdrage maakt de financiële situatie van chronische zieken en gehandicapten nog onoverzichtelijker en gecompliceerder. Ook mensen met een modaal inkomen hebben door bovenstaande situatie een minimaal besteedbaar inkomen. Meer inkomen zou een oplossing kunnen zijn maar helaas kunnen chronisch zieken en gehandicapten moeilijk zelf inkomen genereren omdat ze niet kunnen werken of geen werk kunnen vinden.

Ad 2

Chronisch zieken en gehandicapten hebben geen gelijkwaardige kans op werk.

Voor werkzoekenden met een beperking zijn het zware tijden. De Participatie -en Quotumwet hebben het voor veel werkzoekenden met een beperking juist moeilijker gemaakt om werk te vinden. Alleen als je in het doelgroepregister staat ben je bij de gemeente in beeld als werkzoekende met een beperking. Kun je meer dan het minimumloon verdienen als je zou werken en heb je een beperking dan weet de gemeente niet dat je een beperking hebt en is er geen adequate hulp bij re-integratie. Heb je eenmaal een baan gevonden en heb je aanpassingen op de werkplek nodig dan moet de gemeente die vergoeden. De gemeente Utrecht heeft nog geen uitgewerkte procedures voor het toekennen van die voorzieningen waardoor de werknemer met een beperking zijn werk niet naar behoren kan doen en de werkgever weer afhaakt. Deze zaken vormen een ernstige bedreiging voor de arbeidsdeelname van werkzoekenden met een beperking.

Wat willen we van u?

- Garanderen van een gelijkwaardige inkomenssituatie van gezonde en zieke mensen, in navolging van het VN-verdrag, Dit kan bereikt worden door in de aanpak van armoede chronisch zieken en gehandicapten als *aparte* categorie op te nemen en er aangepast beleid voor te formuleren. We willen u vragen organisaties van ervaringsdeskundigen, als het Solgu, te blijven betrekken bij de formulering van het beleid.
- Garanderen in navolging van het VN-verdrag van gelijke kansen op werk. Dit kan bereikt worden door in beeld te brengen hoeveel mensen in Utrecht een beperking hebben en niet in het doelgroepregister vallen. Er moet beleid gemaakt worden om deze groep adequaat te begeleiden naar werk. Er moet een duidelijke aanvraagprocedure voor het aanvragen van werkplekaanpassingen komen. De informatie hierover naar de burger moet helder en makkelijk vindbaar zijn.

2.c. Welzijn

Eigen regie, wil iedereen dat wel en is het reëel?

Burgers worden verantwoordelijk gemaakt voor het welzijn van hun familieleden, buurtgenoten en andere actuele of potentiële leden van hun 'sociaal netwerk'. En vanwege het noodzakelijkheidsdiscours worden daar te weinig vragen bij gesteld (we kunnen de verzorgingsstaat niet in stand houden op deze manier, teveel mensen hebben zorg nodig, mensen willen zelfstandig thuis blijven wonen, etc.)

Maar weten we wel wat mensen zelf vinden? Wie willen dit, en wie eventueel niet? En als ze het niet willen: wat willen ze dan wel, onder welke voorwaarden? Deze vragen zouden niet alleen geïndividualiseerd aan de keukentafel aan de orde moeten komen – tijdens het voor betrokkenen vaak moeilijke indicatiegesprek - maar collectief: welke zorg willen wij als Nederlandse burgers aan elkaar bieden, waar zien we graag professionals? Deze vragen zijn nu niet aan de orde.

Mantelzorg

Bovendien wordt mantelzorg als iets vanzelfsprekends gezien, terwijl de rechter wel heeft uitgesproken dat mantelzorg niet kan worden afgedwongen.

(http://www.solgu.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=1278:kosteloze-mantelzorg-niet-afdwingbaar&catid=29:wmo&Itemid=15).

Wat willen we van u?

Erken de voetangels en klemmen van dit beleid, maatwerk blijft de oplossing om iedereen tegemoet te komen. Eigen regie is niet in alle gevallen reëel, netwerken verschillen van elkaar en mantelzorgers hebben grenzen. Bovendien wil je bepaalde hulp professioneel regelen en niet afdwingen bij een vriend of familielid.

Lees meer:

<http://www.socialevraagstukken.nl/decentralisaties-lijden-onder-een-democratisch-tekort/>

Aanwezig waren:

- Anne Marijke Podt (D66)
- Selma Bas (D66)
- Ruben Post (PvdA)
- Hans Versnel (PvdA)
- Meike van Hellevoort (GL)
- Erik Strandstra (PvdD)
- Nicole van Gemert (SP)
- Tara Scally (GL)
- Pepijn Zwanenberg (GL)
- Korienke Smit (CU)

We hopen dat bovenstaand u inspireert bij het schrijven van uw verkiezingsprogramma. Als u nog vragen heeft of toelichting wilt, dan horen we dat graag.

Hartelijk dank voor uw belangstelling!

Met vriendelijke groet,

Annelies de Jong,
directeur Solgu